
Ulkomaalaistaustaisten nuorten näkökulmia ehkäisyyn, seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämiseen ja palveluihin

Nouran Al-Emara

Kättilö-sh

Vigor-hanke 2018-2021

Espoon Tyttöjen Talon vastaava ohjaaja

Maksuttoman ehkäisyn kokeilu – THL Webinaari

Esityslista

01 Kohderyhmän laajuus ja tarpeet

02 Kysely ja haastattelut

03 Huomioitavaa

04 Kohtaaminen

05 Kysymyksiä, vapaa sana

1 Kohderyhmän laajuus ja tarpeet

Ulkomaalaistaustaiset tytöt ja naiset ovat heterogeeninen, hyvin moninainen kohderyhmä

Juuret muualta

(Kuinka) monta sukupolvea jo Suomessa

kahden kulttuurin välillä eläminen

kotoutuminen

uskonto

Identiteetti

2 Kysely ja haastattelut

Mitä seksuaalisuus merkitsee sinulle?

Oma persoona, se kertoo kuka olen

Tärkeitä tietoja, jotka kaikkien tulisi tietää

Oma ilo

Itseni toteuttamista

Asia, jonka voin jakaa toisen kanssa vain, jos tunnen oloni 100% turvalliseksi

Tabu

Ei merkitse mitään

Omaa sukupuolta ja mihin sukupuoleen olen seksuaalisesti kiinnostunut. Tyydytystä ja yksityisyyttä.

Häpeää, itsensä tuntemista likaiseksi, vääränlaiseksi, epäsieväksi

Naisellisuutta

Tärkeä asia elämässäni silloin, kun se tapahtuu oikean ihmisen kanssa

Toisen ja omien tarpeiden huomioiminen

Voimaantumista

Hyvinvointia ja terveellistä minäkuvaa

Hyväksytyksi tulemisesta ja itseni hyväksymistä

Rakkauskieltä

En ole miettinyt tätä ennen

Oletko kuullut alle 25-vuotiaille suunnatusta Maksuttoman ehkäisyn kokeilusta?

35% En ole kuullut

65% Kyllä, olen kuullut

Missä olet kuullut kokeilusta?

- Nuorten poliklinikka
- Koulu
- Some
- Kaveri/ystävä
- Omalta terveysasemalta
- "Esimerkiksi lukiossani on pitkään puhuttu ja haluttu erityisesti nuorten keskuudessa ehkäisyn muuttumisesta maksuttomaksi, jotta turvallisempi ja hallittavampi tulevaisuus olisi taattu. Minulle on tullut myös netissä, kaduilla ja lehdissä vastaan artikkeleita, mainoksia ja kirjoituksia liittyen aiheeseen."

Koetko maksuttoman ehkäisyn tärkeäksi asiaksi itsellesi?

60 % Kyllä

25 % Ei ole ajankohtainen, mutta tärkeä asia minulle

15% En koe tärkeäksi asiaksi

"Ehkäisyn maksuttomuus ei vaikuta siihen, käytätkö ehkäisyä. Koen sen kuitenkin tärkeänä asiana ja maksuttomuus antaa jonkinlaista viestiä siitä, että kaikilla naisilla on lupa nauttia seksuaalisuudestaan."

"Se on jokaisen nuoren naisen oikeus"

"Kokeilin, ei sopinut hormoniehkäisy itselle, mutta koen asian silti tärkeäksi."

"Tulevaisuudessa kyllä!"

"Kyllä koen. Esimerkiksi pillerit, joiden käyttöä haluaisin aloittaa ovat maksullisia ja hieman vaikeammin hankittavia. Toivoisin, että syvemmän tiedonkeruun ja ammattilaisen avustuksella niidenkin käyttöönoton kynnyks olisi matalampi jokaiselle nuorelle. Tätä mieltä on myös moni muu."

Koetko ehkäisypalveluihin hakeutumisen on helpoksi vai onko kynnys korkea?

30% Helppoa minulle

45 % En osaa sanoa

25 % Vaikeaa

"Aikoja vastaanottoihin saa helpommin, mutta sen jälkeinen prosessi on vaikeampaa. Vastassa odottavan lääkärin/asiantuntijan on oltava todella helposti lähestyttävä ja saada asiakas tuntemaan olonsa turvalliseksi. Avoimesti puhuminen, varsinkin esimerkiksi uskontoaan edustavasti pukeutuneena on paljon vaikeampaa, jos ei ammattilainen pyri vastaamaan kysymyksiin tavalla, joka saa mielen rauhaan. Jännitys ja pelko hakeutuessa johtuu itselläni enimmäkseen siitä, kuinka minua vastaanottava suomalainen työntekijä suhtautuu ajatuksiini."

"Mielestäni ehkäisypalveluihin hakeutuminen on vaikeaa, mielestäni riippuu miten "lääkäri" ottaa sinua vastaan asiassa."

"Käytännön tasolla suhteellisen helppoa, mutta muuten ei välttämättä. Ehkäisyasioihin ja seksuaalisuuteen liitetty häpeä vaikeuttaa hakeutumista."

"Ensimmäisen reseptin saaminen vaatii vähän panostusta omalta osalta, mutta sen jälkeen homma muuttuu helpommaksi sillä vanhentuneen reseptin saa uusittua suoraan Oma Kannasta."

Hieman yli puolet vastaajista ajatteli, että oman taustansa vuoksi heidät kohdataan ennakkoluuloisesti.

Mitä asioita toivoisit ammattilaisen ottavan huomioon kohdatessasi sinut?

"Potilaan tai asiakkaan kulttuurin sekä uskonnon tausta."

"Etten tiedä asioista hirvesti, arka aihe josta en puhu mieluusti."

"Että kuuntelee minua ensin ja ymmärtää."

"Geneettinen tausta. Erilaiset taudit voivat näyttää erilaiselta jo siitä, että esim. ihonväri on tummempi kuin kantaväestön."

"Jännittämisen ja asian "epätavallisuuden" ts. olisi hyvä suhtautua asiaan sensitiivisesti ja ymmärtää seksuaalisuuteen liitetyt negatiiviset seikat. Esim. alastomuus on epämukavaa, joten arvostan kunnioittavaa suhtautumista vaikeaksi kokemiini asioihin. Toisaalta en halua, että minua kohdellaan etnisyyteni takia jotenkin lähtökohtaisesti eri tavalla, vaan toivoisin ammattilaisten aistivan sen, tuntuuko tilanne minulle turvalliselta vai ei. Ehkä vähän kohtuutonta tosin toivoa ajatusten lukemista 😊."

"On vaikea puhua asioista kun nolottaa aina puhua seksuaaliasioista. Niin olisi hyvä jos he kyselevät minulta rikkoakseen hiljaisuuteni."

"Kaiken ei todellakaan tarvitse olla juuri kuin haluan, kukaan ammattilaisista ei pystyisi sellaiseen. Mutta yleistäminen ja jokaista asiakasta samalla tavalla kohtelu ovat asioita, jotka ovat surettaneet minua heidän vastaanotoillaan varsinkin, kun heidän kohdallaan aika varataan todella yksilöllisten asioiden takia. "

Mitä asioita toivoisit ammattilaiselta ottavan huomioon kohdatessasi sinut?

Empatia

"Ihmisiä on erilaisia. Välillä asiat tuntuu aroilta puhua niistä"

"Ulkomaalaisia naisia oletetaan olevan tietämättömiä monista eri asioista ja monesti voidaan kyseenalaistaa naisen seksuaalista elämää ja kysellä kaikenlaisia outoja kysymyksiä esim. Pidetäänkö minua likaisena kun minulla on kuukautiset?"

"Potilaan kuuntelu on melkein hoidon kohokohta."

"Negatiivinen suhtautuminen neitsyystutkimukseen eikä niitä edes uskalla ottaa puheeksi. Heillä on hyvin suppeaa tietoa ulkomaalaistaustaisten seksuaalikulttuurista."

"Kuuntele minua ensin ja ymmärrä minua"

Nostoja nuorilta

"Kulttuuri ja kotikasvatus on vaikuttanut (ja vaikeuttanut) suhtautumista ainakin omaan seksuaalisuuteen ja ehkä sitä myötä jossain määrin myös seksuaaliterveyspalveluihin.

Palvelut näyttäytyvät itselleni paikkana, jotka eivät kuulu minulle / teen jotain väärää niissä käydessäni."

"Nuorempana kulttuurilla oli vaikutusta esim. ehkäisypalvelujen hakemiseen, sillä meillä päin uskotaan, että naisen hedelmällisyys kärsii, jos hän käyttää ehkäisytabletteja."

"Haluan että maksuton ehkäisy laajennetaan vielä. Alle 30-vuotias on hyvä."

"Uskooni ja kulttuuriin ei ole kiinnitetty erityisempää huomiota tutkiessa, samoja kysymyksiä on kysytty kuten kaikille. Tämä on mielestäni todella positiivista ja tätä pitäisi jatkaa!"

"Musliminaisena heti oletetaan että olen nainen joka tekee paljon lapsia ja jonka mies pakottaa seksiin. Seksuaalipalveluissa ensimmäinen kysymys alkaa "oletko raskaana" ja pitää aina selittää ettei ole kumppania eikä ole seksuaalisesti aktiivinen."

"Olen onnekaassa asemassa siihen nähden, että "sulaudun" valtaväestöön melko hyvin. Koen kuitenkin että minut määritellään vahvasti taustani perusteella ja ihmiset tekevät taustani vuoksi oletuksia minusta."

3 Huomioitavaa

Älä olet!

- Tunnustele tilannetta
- Anna nuorelle tilaa kertoa itsestään
- Vaatii aktiivista työskentelyä ammattilaiselta

Varma työote

- Ammattilaisen oma varmuus auttaa nuorta. Silloin
- Käytä oikeita sanoja
- mahdollinen häpeän tunne helpottuu.
- Tukee nuorta suhtautumisessa seksuaalisuuteensa

Seksuaalisuus kuuluu kaikille

- Asioita voi tehdä oikein monella tavalla

-> vaikka asiakkaalla on eri arvot, ne ovat yhtäläillä oikein, kunhan ne eivät vahingoita ketään

Kulttuurisensitiivisyys

- Ei tarkoita sitä, ettei asioista puhuta niiden oikeilla nimillä
- Ilmiötä on, ja on myös ongelmakohtia kulttuurin ja/tai uskontoon liittyen, muttei ne kosketa kaikkia ryhmään kuuluvia
- Naisen oikeuksien rikkominen, kuten seksuaaliväkivalta tai FGM eivät ole Suomessa asioita, joita voi laskea "kulttuurin" piikkiin. Ne ovat rikoksia.

Tunnista oman osaamisen rajat

- Emme voi osata kaikkea
- Ennakkoluuloja täytyy kitkeä aktiivisesti
- "Onko jotain muuta, mitä minun olisi hyvä ottaa huomioon?"
- Mieti, voisitko perehtyä eri tahojen tarjoamiin palveluihin ja ohjata tarpeen tullen asiakas sinne?

4kohtaaminen

Kohtaaminen

” Potilaan kuuntelu on melkein hoidon kohokohta.”

Nuoren tunteet

Asiakkaalla saattaa olla hyvinkin ristiriitaiset tunteet

- Seksuaalisuuteen liittyvät asiat saatetaan kokea häpeälliseksi
- ”Likainen olo”
- Ammatilaisen asenne auttaa tässä. -
> Varma ja avoin suhtautuminen
- Suhtautuminen seksuaalisuuteen:
Seksuaalikasvatus -
riskikäyttäytyminen

Mitä intiimimpi asia on, sen suuremmalla syyllä siitä täytyy itse päättää

Hyvin usein korostuu, että seksuaalisuus on hyvin herkkä aihe. Sen takia on korostettava, että tämä on juurikin se syy, miksi siihen liittyvät päätökset tulee olla omia. On oikeus tietoon ja palveluun.

Kysy, älä olet

- Jos olet epävarma jostain, kysy
- Alkuun voi hieman kokeilla, haluaako/osaako nuori ottaa asian puheeksi, vai kokeeko hän olonsa turvallisemmaksi, kun ammattilainen kysyy

---

Kohtaaminen

Tulee panostaa laatuun ja kunnioittavaan dialogiin, jolloin tieto ei jää kuuroille korville.

Jos nuoren puheista nousee esiin:

- Seksuaalisuus on likainen asia
- > korosta puheessasi seksuaalisuuden arvokkuutta ja merkitystä naisen elämässä.
- > Tuo yhteen kehon ja mielen yhteys. Kokonaisvaltainen terveys. Osoita kunnioitusta.

Lopuksi

- Valistamista ja tiedottamista on tehty, nyt tarvitaan syvempää ymmärrystä, kunnioitusta ja dialogia

4 Kysymyksiä/ Palautetta

KIITOS!

Nouran Al-Emara

Nouran.al-emara@espoontyttojentalo.fi